



Socialdepartementet
Arbetsmarknadsdepartementet

Rådets möte (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård
samt konsumentfrågor) den 2–3 december 2024

Mötesdag 2 december

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. (ev.) A-punkter
 - a) Icke lagstiftande verksamhet
 - b) Lagstiftning (Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALPOLITIK

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

3. Direktiv om stärkta arbetsvillkor för praktikanter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Allmän riktlinje.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

15664/24

Förslagets innehåll:

Den 20 mars 2024 presenterade kommissionen, som följde av en resolution från Europaparlamentet, en reviderad rådsrekommendation om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram samt ett direktiv om stärkta arbetsvillkor för praktikanter. Syftet med direktivförslaget är att förbättra och stärka efterlevnaden av arbetsvillkor för praktikanter samt att motverka att praktik används när det egentligen är fråga om ett anställningsförhållande.

Kommissionens förslag inför en bestämmelse om att praktikanter ska likabehandlas med vanliga anställda enligt vad som kallas en princip om icke diskriminering. Förslaget ställer även krav på medlemsstaterna att utöva tillsyn genom kompetenta myndigheter för att motverka att praktik används när det egentligen är fråga om ett anställningsförhållande.

Förslaget har behandlats i rådsarbetsgrupp under året och under hösten har det ungerska ordförandeskapet presenterat fem kompromissförslag gällande direktivet. De förändringar som gjorts under behandlingen i rådet har inneburit förbättringar och går i rätt riktning i förhållande till den överlagda ståndpunkten. Tillämpningsområdet har begränsats genom att enbart praktik på den öppna marknaden omfattas medan praktik inom formell utbildning och praktik inom arbetsmarknadspolitiska åtgärder undantagits från direktivets tillämpningsområde. Därtill har tydliggjorts att direktivet endast avser arbetstagare. Vad gäller direktivförslagets princip om icke diskriminering har det nu getts utrymme för arbetsmarknadens parter att reglera villkor genom kollektivavtal i större omfattning. Bestämmelserna om tillsyn har gjorts mer flexibla för att medlemsstaterna ska kunna utöva tillsyn anpassat till nationella kontexter.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar att rådets ansats ger arbetsmarknadens parter större utrymme att reglera villkor genom kollektivavtal samt ökat handlingsutrymme för medlemsstaterna vad gäller tillsyn och efterlevnad av arbetsvillkor. Vidare bedömer regeringen att de begränsningar som gjorts av tillämpningsområdet är viktiga för förslagets förenlighet med den rättsliga grunden. Regeringen anser att det är viktigt att kunna delta i de fortsatta förhandlingarna för att bevaka de förbättringar som skett i texten under de förhandlingar med Europaparlamentet som nu följer.

Med utgångspunkt i den överlagda ståndpunkten och vad som däri anges om vikten av att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen, att respektera det nationella handlingsutrymmet för kompetensförsörjning, utbildning och tillgång till social trygghet samt respekten för arbetsmarknadens parter autonomi föreslår regeringen att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom ett antagande av förslaget till rådets allmänna riktlinje.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med arbetsmarknadsutskottet hölls den 25 april.

Arbetsmarknadsutskottet informerades i 13 juni, 12 september och 26 november. Utbildningsutskottet informerades den 2 maj och socialförsäkringsutskottet informerades den 30 maj och den 26 november. Socialutskottet informerades den 30 maj. Information lämnades till EU-nämnden den 14 juni.

Faktapromemoria:

2024/25:FPM38

Icke lagstiftande verksamhet

4. Den europeiska planeringsterminen 2025: Prioriteringar i sysselsättnings- och socialpolitiken

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Diskussionspunkt. Riktlinjediskussion.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

Dokument:

15562/24 + COR 1

Förslagets innehåll:

Rådet ska, mot bakgrund av underlagen under dagordningspunkten, föra en riktlinjediskussion om den europeiska planeringsterminen med fokus på sysselsättnings- och socialpolitiska prioriteringar.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser att i diskussionen lyfta fram att initiativ och åtgärder inom det sysselsättnings- och socialpolitiska området bör bidra till att stärka Europas konkurrenskraft.

Respekt för väl fungerande arbetsmarknadsmodeller, jämlika och jämställda möjligheter till deltagande på arbetsmarknaden och social dialog är viktigt för omställning på arbetsmarknaden och därmed för konkurrenskraften. Bidragande till EU:s konkurrenskraft är även en välfungerande samordning av de sociala trygghetssystemen.

Avseende genomförande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter har mycket redan gjorts, inte minst genom integrering i den europeiska planeringsterminen. Fokus bör ligga på att implementera det som redan är på plats, inte på nya åtgärder. Utrymme ska ges för medlemsstaterna att utforma reformer utifrån nationell kontext.

En central utgångspunkt för regeringen är respekt för fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, nationella system avseende arbetsmarknad, sociala frågor och på skatte- och utbildningsområdet samt för principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

Det är viktigt att den europeiska planeringsterminen fokuserar på de övergripande målen att säkerställa sunda offentliga finanser, förebygga och korrigera makroekonomiska obalanser, och främja hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt och välfungerande arbetsmarknader.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Den europeiska terminen diskuteras regelbundet inom rådet. EPSCO:s senaste riktlinjediskussion behandlades i EU-nämnden den 12 juli inför möte i EPSCO den 16 juli.

Arbetsmarknadsutskottet informerades den 12 september och den 26 november som en del i informationen om höstens rådsmöten. Socialutskottet och socialförsäkringsutskottet informeras den 26 november som en del i information inför kommande rådsmöte.

a) Rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas
sysselsättningspolitik

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Antagande.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

Dokument:

15724/24

15095/24

Förslagets innehåll:

Rådet ska årligen anta riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Den 19 juni 2024 presenterade kommissionen ett förslag till 2024 års beslut om dessa riktlinjer. Förslaget innebär vissa uppdateringar som återspeglar bland annat mer fokus på utbildning, nya teknologier samt på arbetskrafts- och kompetensbrist.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser att vid rådsmötet ställa sig bakom ett antagande av förslaget avseende sysselsättningsriktlinjerna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Arbetsmarknadsutskottet informerades den 12 september och den 26 november som en del i informationen om höstens rådsmöten. Socialutskottet och socialförsäkringsutskottet informeras den 26 november som en del i information inför kommande rådsmöte.

b) Bedömning av ramverket för social konvergens som genomförts på
pilotbasis inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2024

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandena för
Sysselsättningskommittén och Kommittén för social skydd.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

Anna Tenje

Dokument:

15563/24

Förslagets innehåll:

I 2024 års europeiska planeringstermin har ett nytt analysinstrument – det så kallade ramverket för social konvergens – använts i en pilotfas för att fördjupa det landsspecifika fokuset jämfört med tidigare år, för att analysera potentiell risk för medlemsstaterna att inte utvecklas mot uppåtgående social konvergens. Sysselsättningskommittén och Kommittén för socialt skydd har gjort en utvärdering av denna pilot. Av utvärderingen framgår att meningarna är delade medlemsstaterna emellan avseende graden av mervärde i relation till merarbete i användningen av analysverktyget. Behov av vissa förbättringar noteras inför eventuellt fortsatt användande av instrumentet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

-

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Arbetsmarknadsutskottet informerades den 13 juni och den 26 november som en del i informationen inför rådsmöten. Socialutskottet och socialförsäkringsutskottet informeras den 26 november som en del i information inför kommande rådsmöte.

- c) Sysselsättningskommitténs översyn av genomförandet av rekommendationen om individuella utbildningskonton:
huvudbudskap

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

Dokument:

15564/24

Förslagets innehåll:

I oktober 2024 genomförde Sysselsättningskommittén en första granskning av medlemsstaternas genomförande av rådets rekommendation om individuella utbildningskonton. Granskningen omfattade 14 medlemsstater som har infört eller planerar att införa individuella utbildningskonton. Sysselsättningskommittén har tagit fram huvudbudskap utifrån resultaten från granskningen. Huvudbudskapen hålls på en övergripande nivå och speglar den granskning som har genomförts i kommittén. Inga enskilda medlemsstater pekas ut i huvudbudskapen.

Granskningens huvudsyfte var att samla in information om medlemsstaternas utgångspunkter av genomförandet eller utvecklingen av planer med avseende på de viktigaste delarna i rekommendationen.

I huvudbudskapen konstateras bl.a. att genomförandet av rådets rekommendation fortfarande befinner sig i ett tidigt skede och varierar mellan medlemsstaterna samt att omkring hälften av medlemsstaterna har påbörjat eller planerar ett införande av individuella utbildningskonton, medan de resterande medlemsstaterna siktar mot att leva upp till rekommendationens syfte genom andra verktyg. Vidare konstateras att ett framgångsrikt genomförande och ytterligare framsteg inte bara kräver ett aktivt engagemang från medlemsstaternas sida, utan också en attitydförändring hos mottagare och intressenter på central och lokal nivå, så att rekommendationen kan fungera som en stark drivkraft för reformer inom vuxenutbildning.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen ser positivt på att rådets rekommendation om individuella utbildningskonton har granskats i Sysselsättningskommittén i syfte att få en överblick av medlemsstaternas genomförandestatus av rekommendationen.

Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av huvudbudskapen från Sysselsättningskommittén.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Arbetsmarknadsutskottet informeras den 26 november som en del i informationen om höstens rådsmöten.

5. Övergripande lösningar på demografiska utmaningar: Stödja föräldrar och frigöra ungas och äldre generationers outnyttjade potential**Vilken typ av behandling förväntas i rådet:**

Diskussionspunkt. Riktlinjediskussion.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

Dokument:

Kompletteras 15569/24

Förslagets innehåll:

Rådet väntas föra en riktlinjediskussion med utgångspunkt i ordförandeskapets diskussionsnot.

Noten konstaterar inledningsvis att EU:s befolkning blir allt äldre, vilket kan få bäring på EU:s konkurrenskraft på längre sikt. För att adressera de utmaningar som den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning väntas medföra, lyfter ordförandeskapet bland annat vikten av att stödja individer och föräldrar, inklusive genom att främja balans mellan arbete och privatliv, jämställdhet, och säkerställa utbud av barnomsorg och långvarig vård och omsorg.

Vidare lyfter noten fram vikten av att ta vara på potentialen hos unga och äldre generationer, bland annat genom att fokusera på utbildning och omskolning samt främja solidaritet och samarbete över generationsgränserna.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser under diskussionen lyfta vikten av välfungerande vård- och omsorgstjänster i ljuset av den demografiska utvecklingen. I sammanhanget betonar regeringen betydelsen av barnomsorg, förskola och skola av hög kvalitet för att tidigt grundlägga barns och ungas utveckling.

Ungdomars kunskaper och erfarenheter ska tas tillvara som en resurs för samhället och beaktas för en hållbar och inkluderande samhällsutveckling.

Vidare konstaterar regeringen att de sociala skyddssystemens utformning spelar en viktig roll för att främja kvinnors och mäns deltagande på arbetsmarknaden. Regeringen avser i sammanhanget lyfta fram att åtgärder som bidrar till ett mer jämställt föräldraskap och arbetsliv, såsom en flexibel föräldraförsäkring, är viktigt för såväl den enskilde som för samhället i stort.

Regeringen avser även att lyfta vikten av ett aktivt och hälsosamt åldrande samt livslångt lärande för att bättre tillvarata äldre medarbetares erfarenheter och kompetenser, möjliggöra ett längre och mer hållbart arbetsliv och stärka EU:s konkurrenskraft.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialutskottet och socialförsäkringsutskottet informeras den 26 november.

6. Rådsrekommendation om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Lägesrapport.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

15599/24

Förslagets innehåll:

Den 20 mars 2024 presenterade kommissionen, som följde av en resolution från Europaparlamentet, en reviderad rådsrekommendation om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram samt ett direktiv om stärkta arbetsvillkor för praktikanter. Den föreslagna rådsrekommendationen är en revidering av rådets rekommendation av den 10 mars 2024 om kvalitetskriterier för praktikprogram (2014/C 88/01). Kommissionens förslag till rådsrekommendation syftar till att förbättra kvaliteten på praktik, särskilt med avseende på utbildningsinnehåll och arbetsvillkor vilket ska underlätta övergången från utbildning, arbetslöshet eller inaktivitet till arbete.

Förslaget från kommissionen omfattar alla typer av praktikanter oavsett förekomst av anställningsförhållande och innehåller delvis förstärkta och delvis nya kvalitetsprinciper.

Förslaget har behandlats i rådsarbetsgrupp under året och under hösten har ordförandeskapet presenterat två kompromissförslag. De förändringar som gjorts under behandlingen i rådet har gått i rätt riktning sett till den svenska ståndpunkten. Till exempel har förslagets tillämpningsområdet begränsats genom att praktik inom ramen för formell utbildning undantagits.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Lägesrapporten sammanfattar förhandlingsläget väl. Sverige kan notera lägesrapporten.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med arbetsmarknadsutskottet hölls den 25 april. Arbetsmarknadsutskottet informerades i 13 juni, 12 september och 26 november. Utbildningsutskottet informerades den 2 maj och socialförsäkringsutskottet informerades den 30 maj och den 26 november. Socialutskottet informerades den 30 maj. Information lämnades till EU-nämnden den 14 juni.

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatt förhandlingar i rådsarbetsgrupp väntas under det polska ordförandeskapet.

Faktapromemoria:

2024/25:FPM38

7. Slutsatser om arbetskrafts- och kompetensbrist i EU: mobilisering av outnyttjad arbetskraftspotential i Europeiska unionen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

Dokument:

15463/24

Förslagets innehåll:

Det ungerska ordförandeskapet i EU:s ministerråd har lagt fram ett utkast till rådsslutsatser om arbetskrafts- och kompetensbrist: Att mobilisera den outnyttjade arbetskraftspotentialen i Europeiska unionen.

Rådsslutsatserna syftar till att åtgärda arbetskrafts- och kompetensbristen, som hindrar EU:s hållbara tillväxt och övergång till en grön och digital ekonomi. Medlemsstaterna uppmuntras bland annat att i enlighet med medlemsstaternas befogenheter och nationella förutsättningar utveckla inkluderande arbetsmarknadspolitik som underlättar inträde på arbetsmarknaden och bibehållande av anställning.

Medlemsstaterna uppmuntras vidare till att aktivera, kompetenshöja och omskola unga som varken arbetar eller studerar. Medlemsstaterna uppmuntras också att undersöka och ytterligare ta itu med äldre arbetstagares särskilda behov, i syfte att minska deras hinder för sysselsättning och göra det möjligt för dem att stanna kvar på arbetsmarknaden längre eller återvända till arbetet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar att det ungerska ordförandeskapet uppmärksammar frågan om arbetskrafts- och kompetensbrist i EU genom utkastet till rådsslutsatser. Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av rådsslutsatserna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning skedde med Arbetsmarknadsutskottet den 12 september.

Arbetsmarknadsutskottet informeras den 26 november.

8. Slutsatser om att främja social inkludering av personer med funktionsnedsättning genom sysselsättning, skälig anpassning och rehabilitering

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Camilla Waltersson Grönvall

Dokument:

15547/24 15842/24

Förslagets innehåll:

Vid mötet väntas rådet godkänna rådsslutsatser om att främja social inkludering av personer med funktionsnedsättning genom sysselsättning, skälig anpassning och rehabilitering. Ett första utkast presenterades av det ungerska ordförandeskapet den 25 juli.

Förslaget till rådsslutsatser betonar vikten av att öka sysselsättningen bland personer med funktionsnedsättning för att främja inkludering och delaktighet i samhället. Slutsatserna lyfter skälig anpassning, sociala tjänster och stödtjänster samt rehabilitering som viktiga delar för att undanröja de hinder som personer med funktionsnedsättning möter på arbetsmarknaden. Tillgänglighet och arbete mot diskriminering lyfts också fram som centrala delar.

I slutsatserna betonas också vikten av att förbättra övergången mellan utbildning och arbete samt mellan skyddat arbete och arbete på den öppna arbetsmarknaden. Även insamling av data på området lyfts fram som en viktig del.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom godkännande av slutsatserna.

Regeringen stödjer ambitioner om stärkt möjlighet till full och effektiv delaktighet för personer med funktionsnedsättning och som främjar genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Regeringen anser att det är viktigt att medlemsstaterna stöttar personer med funktionsnedsättning som är i behov av stöd och insatser för att övergå, eller återgå, till arbete. Fler personer i sysselsättning är bra för EU:s sammanhållning och stärker unionens konkurrenskraft.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning ägde rum i socialutskottet den 1 oktober.

9. Slutsatser om förbättrad tillgång till möjliggörande tjänster och arbetsförmedlingstjänster för att främja social inkludering av personer i risk för fattigdom och social utestängning, inklusive romer, genom att minska territoriella ojämlikheter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Camilla Waltersson Grönvall

Dokument:

45560/24 15610/24

Förslagets innehåll:

Vid mötet väntas rådet godkänna rådsslutsatser om förbättrad tillgång till möjliggörande tjänster och arbetsförmedlingstjänster för att främja social inkludering av personer i risk för fattigdom och social utestängning, inklusive romer, genom att minska territoriella ojämlikheter. Ett första utkast presenterades av det ungerska ordförandeskapet den 24 juli.

Utkastet till slutsatser tar sikte på vikten av att minska antalet personer i risk för fattigdom eller social utestängning, vilket också utgör ett av de tre överordnade EU-mål som löper fram till 2030, genom att fokusera på skillnader i tillgång till möjliggörande tjänster och arbetsförmedlingstjänster. I sammanhanget lyfts särskilt vikten av att åtgärder säkerställer romsk inkludering och bidrar till genomförandet av kommissionens meddelande om ett Europeiskt strategiskt ramverk för romsk jämlikhet, inkludering och delaktighet från år 2020.

I slutsatserna betonas även vikten av att inkludera civilsamhällesorganisationer och andra berörda aktörer i arbetet för att säkerställa tillgång till möjliggörande tjänster och arbetsförmedlingstjänster, förbättra kunskapen om territoriella ojämlikheter samt stödja tillgång till digitala verktyg och dra nytta av digitaliseringens möjligheter.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom godkännande av slutsatserna.

Regeringen anser att det är av vikt att medlemsstaterna arbetar för att minska antalet personer i risk för fattigdom eller social utestängning. Det är därför av betydelse att skillnader i villkor för att bo, verka och leva inom alla delar av EU:s medlemsstater och dess betydelse för social inkludering synliggörs i utkastet till rådsslutsatser.

Regeringen konstaterar vidare att social inkludering, inklusive upprätthållandet av principen om icke-diskriminering, är viktigt för den enskilde och samhället i stort. Det bidrar till en hållbar tillväxt och i förlängningen till EU:s konkurrenskraft.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialutskottet informerades den 1 oktober.

10. Slutsatser om att säkerställa balans mellan arbete och privatliv och jämställdhet för alla generationer mot bakgrund av demografiska utmaningar

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

Dokument:

15104/24

Förslagets innehåll:

Vid mötet väntas rådet godkänna rådsslutsatser om att säkerställa balans mellan arbete och privatliv och jämställdhet för alla generationer mot bakgrund av demografiska utmaningar. Ett första utkast presenterades av det ungerska ordförandeskapet den 13 augusti.

Utkastet till slutsatser tar sikte på vikten av att skapa förutsättningar för balans mellan arbete och privatliv för att möjliggöra högre sysselsättning.

Åtgärder för att säkerställa tillgång till förskola och barnomsorg samt långvarig vård och omsorg av hög kvalitet och till överkomliga priser lyfts fram som särskilt viktiga i sammanhanget. I utkastet betonas även vikten av att främja en jämnare fördelning av det obetalda omsorgs- och hemarbetet, att stödja anhängvårdare och främja solidaritet och samarbete mellan generationer.

Sammantaget kan dessa insatser enligt slutsatserna bidra till att främja en mer jämställd arbetsmarknad och ett mer jämställt privatliv, både vad gäller föräldraskap och fördelningen av obetalt omsorgs- och hemarbete i stort.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom godkännande av slutsatserna.

Regeringen välkomnar att ordförandeskapet genom utkastet till slutsatser lyfter gemensamma utmaningar bland EU:s medlemsstater, såsom den demografiska utvecklingen, och välkomnar ett erfarenhetsutbyte mellan medlemsstaterna på området.

I sammanhanget understryker regeringen vikten av ett längre och mer hållbart arbetsliv, att stärka de ekonomiska incitamenten för arbete och på så vis öka antalet arbetade timmar, att främja högt arbetskraftsdeltagande och ekonomisk tillväxt i EU. För att åstadkomma detta är det viktigt att motverka alla former av diskriminering på arbetsmarknaden, inklusive på grund av ålder.

En central förutsättning för att främja kvinnors och mäns deltagande på arbetsmarknaden, för möjligheterna att förena arbete och privatliv samt främja ekonomisk självständighet livet ut, är välfungerande vård- och omsorgstjänster, inklusive tillgång till barnomsorg och långvarig vård och omsorg.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialutskottet gavs information den 17 oktober. Socialförsäkringsutskottet informeras den 26 november.

11. Slutsatser om att stärka kvinnors och flickors psykiska hälsa och främja jämställdhet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

15209/24

Förslagets innehåll:

Det ungerska ordförandeskapet i EU:s ministerråd har lagt fram ett utkast till rådsslutsatser beträffande kvinnors psykiska hälsa.

Rådsslutsatserna syftar till att belysa frågor om kvinnors psykiska hälsa och uppmärksamma jämställdhetsutmaningar för den psykiska hälsan, däribland könsstereotyper och stigma, våld mot kvinnor, den ojämna fördelningen av det obetalda hem- och omsorgsarbetet samt digital medieanvändning bland unga.

Medlemsstaterna uppmuntras bland annat att i enlighet med medlemsstaternas nationella befogenheter och förutsättningar att stärka förutsättningar för god psykisk hälsa genom att förebygga våld och diskriminering, belysa kopplingen mellan levnadsvanor och psykisk hälsa, skydda unga personer från skadligt innehåll online, säkerställa utbud av förskola och barnomsorg samt insatser för ett hälsosamt och aktivt åldrande.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av det liggande utkastet till rådsslutsatserna om kvinnors psykiska hälsa.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning skedde med Arbetsmarknadsutskottet den 12 september. Arbetsmarknadsutskottet informeras den 26 november.

Övriga frågor

12. a) i) Förordningen om europeisk arbetsmarknadsstatistik om företag

Aktuella lagstiftningsförslag (Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandeskapet om förordningen om europeisk arbetsmarknadsstatistik om företag.

Ansvarigt statsråd:

Erik Slottner

b) ii) Förordningen om ett offentligt gränssnitt anslutet till informationssystemet för den inre marknaden för deklaration av utstationering av arbetstagare och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från kommissionen om förordningen om ett offentligt gränssnitt anslutet till informationssystemet för den inre marknaden för deklaration av utstationering av arbetstagare och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

b) Ordförandeskapsevenemang

i) Informellt möte med sysselsättningsministrarna och socialministrarna

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandeskapet om det informella mötet för sysselsättnings- och socialministrar i Budapest den 9–10 oktober.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

ii) Informellt möte för ministrar med ansvar för demografifrågor

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandeskapet om det informella mötet för ministrar med ansvar för demografifrågor i Budapest den 18–19 november.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

iii) Högnivåkonferenser

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandeskapet om högnivåkonferenser som arrangerats under ordförandeskapet.

Ansvarigt statsråd:

Camilla Waltersson Grönvall

c) Socialt trepartstoppmöte

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandeskapet och kommissionen om det sociala trepartstoppmötet.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

d) Likabehandling och intersektionell diskriminering

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandeskapet om arbetet med diskriminering i ljuset av förhandlingen om antidiskrimineringsdirektivet.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

e) Kommissionens rapporter om genomförande av jämlikhetsstrategier

i) Rapport om genomförande av EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från kommissionen om sin rapport om genomförande av EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

ii) Rapport om genomförande av det strategiska ramverket för romsk jämlikhet, inkludering och delaktighet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från kommissionen om sin rapport om genomförande av det strategiska ramverket för romsk jämlikhet, inkludering och delaktighet.

Ansvarigt statsråd:

Parisa Liljestränd

iii) Rapport om genomförandet av jämlikhetsstrategin för hbtqi-personer 2020–2025

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från kommissionen om sin rapport om genomförandet av jämlikhetsstrategin för hbtqi-personer 2020–2025.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

d) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Det inkommande polska ordförandeskapet väntas informera om sitt arbetsprogram för våren 2025.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

Camilla Waltersson Grönvall

Mats Person

Paulina Brandberg

Mötesdag 3 december

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

13. Läkemedelspaketet

- a) Direktiv om unionsregler för humanläkemedel

- b) Förordning om inrättande av unionsförfaranden för godkännande av och tillsyn över humanläkemedel och om fastställande av regler för Europeiska läkemedelsmyndigheten

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Lägesrapport.

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson

Dokument:

14955/24

Förslagets innehåll:

Den 26 april 2023 presenterade kommissionen sitt förslag till ny läkemedelslagstiftning. Förslaget omfattar ett direktiv (COM(2023) 192) och en ny förordning (COM(2023) 193) som ersätter befintlig läkemedelslagstiftning.

Det ungerska ordförandeskapet har under hösten 2024 anordnat 14 arbetsgruppsmöten. Ett stort antal frågor har diskuterats under dessa möten, däribland frågor om incitament och försörjningstrygghet.

Vid rådets möte den 3 december väntas ordförandeskapet informera om höstens förhandlingar.

Icke lagstiftande verksamhet

14. Rådets rekommendation om rök- och aerosolfria miljöer

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Antagande.

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed

Dokument:

15059/24

Förslagets innehåll:

Den 17 september 2024 presenterade kommissionen sitt förslag till uppdaterad rådsrekommendation om rök- och aerosolfria miljöer. Den nya rekommendationen tar sin utgångspunkt i en befintlig rådsrekommendation från 2009 (2009/C 296/02) som endast omfattar inomhusmiljöer och tobaksprodukter. Marknaden har dock utvecklats sedan dess och numera finns det produkter som avger rök eller aerosoler och som inte innehåller tobak. Syftet med uppdatering av rekommendationerna är att inkludera fler produkter som avger rök- eller aerosoler samt utöka de platser som omfattas av reglering av rök- och aerosolfria miljöer.

I rådsrekommendationen föreslås bland annat att rökfria miljöer ska omfatta utomhusområden vid utbildningsverksamheter (till exempel skolgårdar och fritidsgårdar), utomhusområden i kollektivtrafik, rekreationsområden där det ofta vistas barn, unga och personer i utsatta situationer (till exempel lekpark, idrottsplatser, djur- och nöjesparker och badstränder), utomhusområden kopplade till restauranger och andra serveringsställen samt utomhusområden kopplade till arbetsplatser och vårdinrättningar.

Därutöver föreslås medlemsstaterna överväga att införa rökförbud på sådana platser där allmänheten ofta samlas och i privata bilar där barn är närvarande. Slutligen föreslås att medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen om hur implementeringen har gått efter tre år, samt därefter vart femte år.

I rådsrekommendationen åtar sig kommissionen även att stötta medlemsstaterna, till exempel genom utbyte av kunskap och beprövad erfarenhet om rökfria miljöer. Kommissionen avser därtill stödja forskning framför allt rörande nya produkter som avger rök eller aerosoler. Kommissionen ska också utveckla en så kallad verktygslåda för att bättre stödja åtgärder att skydda barn och ungas hälsa.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser ställa sig bakom ett antagande av rådets rekommendation om rök- och aerosolfria miljöer.

Regeringen välkomnar att rökfria miljöer enligt rekommendationen omfattar nya tobaks- och nikotinprodukter samt nikotinfria produkter, som avger rök eller aerosoler. Vidare välkomnar regeringen att kommissionen planerar att bidra till att stärka forskningen på området. Regeringen anser att det är viktigt att ta hänsyn till de varierande skadeverkningar som olika tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka. Alla produkter inom ANDT-området är skadliga för hälsan, men cigaretter och röktobak utgör en större hälsofara än rökfria tobaks- och nikotinprodukter så som till exempel snus. Regeringen välkomnar därför att rekommendationen inte omfattar produkter som inte avger rök, aerosoler eller motsvarande.

Rökfria miljöer är ett viktigt led i att avnormalisera rökning, vilket är angeläget för att skydda barn och unga. De åtgärder som vidtas ska vara proportionerliga och syfta till att skydda känsliga grupper så som barn och unga. Det är viktigt att skyldigheterna enligt artikel 5.3 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, bestämmelserna i Sveriges grundlag samt fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna respekteras.

Regeringen välkomnar att rökfria miljöer enligt rekommendationen omfattar utomhusmiljöer i anslutning till serveringsställen, utomhusmiljöer i kollektivtrafik samt utomhusområden vid utbildningsverksamheter. Regeringen kan acceptera att områden utomhus vid arbetsplatser och vid vårdinrättningar samt rekreatiomsområden utomhus omfattas av rekommendationen. Regeringen välkomnar därtill att förslagen om att rökförbud bör övervägas att omfatta andra utomhusområden där allmänheten ofta samlas respektive privata utrymmen, till exempel bilar där barn är närvarande, utformats på ett proportionerligt sätt.

Regeringen välkomnar att medlemsstaterna rekommenderas att ta fram och/eller förstärka arbetet med åtgärder för att främja rökfria miljöer, att öka samarbetet och utbyte av kunskap och beprövad erfarenhet samt samarbeta för att utveckla definitioner och indikatorer. Det är därtill viktigt att rapporteringen av genomförandet inte medför en oproportionerlig administrativ börda för medlemsstaterna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med socialutskottet ägde rum den 3 oktober 2024.

Socialutskottet informeras den 26 november 2024.

15. Den europeiska hälsounionen mot bakgrund av rapporten om EU:s framtida konkurrenskraft

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Diskussionspunkt. Åsiktsutbyte.

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson

Förslagets innehåll:

Vid rådets möte väntas ett åsiktsutbyte om den Europeiska hälsounionen i ljuset av Mario Draghis rapport *The future of European competitiveness* som även innehåller ett kapitel om läkemedel. Rapportens rekommendationer riktar sig framför allt till läkemedelssektorn men har en direkt påverkan på hälsosektorn. Åsiktsutbytet tar även sin utgångspunkt i de prioriteringar som lyfts fram i de slutsatser om framtiden för Europas hälsounion som rådet godkände i juni 2024.

Det övergripande syftet med diskussionen är att ha en gemensam reflektion inför en ny europeisk institutionell cykel om hur rekommendationerna i Draghis rapport kan bidra till att ytterligare stärka den europeiska hälsounionen, göra hälsosystemen mer motståndskraftiga och förbättra hälsan hos Europas befolkning.

Vid rådsmötet väntas medlemsstaterna göra inlägg utifrån ordförandeskapets tre diskussionsfrågor:

1. Vilken av rekommendationerna i rapporten är viktigast för att ta itu med utmaningar i respektive medlemsstat? 2. Hur kan medlemsstaterna och kommissionen samordna sig sinsemellan för att genomföra rekommendationerna? 3. Vilka effekter kan rekommendationernas genomförande ha på de nationella hälsosystemen och på slutförandet av den Europeiska hälsounionen?

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar en diskussion om den Europeiska hälsounionen i ljuset av Mario Draghis rapport. Regeringen delar flera av Draghis bedömningar avseende de strukturella utmaningar som EU står inför.

Regeringen kan konstatera att utvecklingen av europeisk konkurrenskraft inom hälsosektorn bör ske genom att stärka förutsättningarna för forskning som leder till läkemedel och andra innovativa behandlingar för EU:s medborgare. Regeringen kan framföra att deras bedömning är att diskussioner om forskningsfinansiering bör föras inom ramen för andra forum än hälsounionen.

Regeringen avser att i diskussionen bland annat lyfta att de rättsakter som nämns i rapporten som viktiga för att bibehålla och utveckla en attraktiv marknad idag för medicinska produkter.

Regeringen anser att EU-lagstiftningen på hälsoområdet bör vara förutsägbar och icke-fragmenterande för industri, myndigheter och nationell hälso- och sjukvård. Regeringen avser framhålla vikten av horisontell analys av hur de olika rättsakterna kan implementeras på bästa sätt i förhållande till varandra, men även hur kommissionen kan bistå medlemsstaterna med utgångspunkt i kompetensfördelningen.

Utifall diskussion om *Europe's Beating Cancer Plan* eller översyn av tobakslagstiftningen kommer upp avser regeringen framföra att cigaretter och röktaobak utgör en större hälsofara än rökfria tobaks- och nikotinprodukter som t.ex. snus. I den mån det senare ersätter konsumtion av cigaretter bedöms det ur ett folkhälsoperspektiv vara en positiv utveckling, vilket översynen av tobakslagstiftningen bör ta hänsyn till.

Avseende frågan om rekommendationernas påverkan på de nationella hälsosystemen och den europeiska hälsounionen avser regeringen bland annat understryka vikten av en gemensam verktygslåda och förmåga att hantera de utmaningar som EU kan möta, bl. a. beredskap för olika typer av hälsohot och antimikrobiell resistens (AMR).

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialutskottet informeras den 26 november 2024.

16. Slutsatser om förbättrad hjärt- och kärlhälsa i Europeiska unionen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed

Dokument:

15315/24

Förslagets innehåll:

Det ungerska ordförandeskapet har valt att lyfta förbättrad hjärt- och kärlhälsa som en av sina prioriteringar. Detta mot bakgrund att sjukdomsördan i hjärt-kärlsjukdomar fortsatt är hög och då hjärt-kärlsjukdomar utgör en av de vanligaste dödsorsakerna inom EU. Ordförandeskapet anordnade bland annat en högnivåkonferens på temat den 3–4 juli. Frågan diskuterades även vid det informella EPSCO-mötet den 24–25 juli.

Ordförandeskapet presenterade den 28 augusti 2024 ett utkast till rådsslutsatser om förbättrad hjärt- och kärlhälsa i Europeiska unionen.

Rådsslutsatserna fokuserar på vikten av att minska sjukdomsördan och insjuknandet i hjärt-kärlsjukdomar och därmed också minska dessa sjukdomars effekter på samhället. Rådsslutsatserna betonar vikten av ett brett och tvärsektorielt preventivt arbete men också arbete med tidig upptäckt, behandling och rehabilitering inom hälso- och sjukvården.

I rådsslutsatserna uppmuntras medlemsstaterna bland annat att stärka sitt hälsofrämjande och förebyggande arbete med fokus på olika riskfaktorer såsom ojämlikheter i hälsa och ohälsosamma levnadsvanor. Även insatser inom hälso- och sjukvården uppmuntras, såsom arbete med hälsokontroller, ökat fokus på kopplingen till psykisk ohälsa samt ökad kvalitet i rehabiliterande insatser.

Kommissionen uppmuntras bland annat att, utifrån erfarenheter från arbetet med Europas plan mot cancer, främja dialog och insatser kring förebyggande arbete på flera nivåer, med fokus på påverkbara riskfaktorer kopplade till bland annat ohälsosamma levnadsvanor. Kommissionen uppmuntras också främja arbetet med screening, behandling och rehabilitering samt investeringar i forskning för ökad kunskap om strukturella riskfaktorer och dess påverkan på hjärt-kärlsjukdomar.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser ställa sig bakom ett godkännande av rådsslutsatserna om förbättrad hjärt- och kärllhälsa i Europeiska unionen.

Regeringen välkomnar att ordförandeskapet har valt att belysa frågan om hjärt- och kärllhälsa och insatser för att minska sjukdomsbelastningen i hjärt-kärlsjukdom inom EU. Regeringen ser positivt på att rådsslutsatserna inbegriper såväl ett folkhälsoperspektiv som ett hälso- och sjukvårdsperspektiv, att vikten av ett tvärsektorielt arbete betonas samt att jämställdhetsperspektivet synliggörs.

Regeringen ser vidare positivt på att såväl det främjande som det förebyggande arbetet lyfts fram samt att detta bland annat inkluderar arbetet för hälsosammare matvanor. Regeringen konstaterar att alla produkter inom ANDT-området är skadliga för hälsan, men anser att det är viktigt att belysa de gradskillnader av olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningsgrad som är vetenskapligt påvisade.

Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna belyser vikten av att insatser för att minska sjukdomsbelastningen i hjärt-kärlsjukdom kopplas samman med det övergripande arbetet och pågående initiativ avseende andra icke-smittsamma sjukdomar, då riskfaktorerna för dessa hälsotillstånd ofta är gemensamma.

En viktig utgångspunkt för regeringen är att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna respekteras, samt att nationella system avseende hälso- och sjukvårdsfrågor respekteras.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med socialutskottet ägde rum den 19 september 2024.
Socialutskottet informeras den 26 november 2024.

17. Slutsatser om förbättrad organdonation och transplantation

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson

Dokument:

14697/24

Förslagets innehåll:

Det ungerska ordförandeskapet presenterade den 28 augusti 2024 förslag till rådsslutsatser om förbättrad organdonation och transplantation. Trots förbättringar vad avser organdonationer och transplantationer inom EU så ökar efterfrågan på organtransplantationer, pådrivet av den åldrande befolkningen i unionen, vilket understryker vikten av välfungerande transplantations- och donationssystem. Organdonation och transplantation är en av det ungerska ordförandeskapets uttalade prioriteringar.

I rådsslutsaterna uppmanas medlemsstaterna att bl.a. utveckla och förbättra sina institutionella, juridiska och etiska ramverk för att främja organdonation och transplantation, att främja donation från avlidna donatorer genom att bl.a. stärka koordinationsnätverk, att öka det gränsöverskridande organdonations och transplantationsarbetet inom EU och att främja utbildningsinsatser för att öka allmänhetens förtroende till organdonation och transplantation.

I slutsatserna uppmanas kommissionen bl.a. att uppdatera den handlingsplanen för organdonation och transplantation.

Sverige har fått gehör för sina ståndpunkter.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom godkännande av utkast till rådsslutsatser.

Regeringen välkomnar arbetet med att förbättra organdonation och transplantationer. Det behövs fler donationsfrämjande åtgärder på såväl lokal, regional, nationell och EU-nivå.

Regeringen anser att det är av vikt att etiska aspekter och skilda förutsättningar medlemsstaterna emellan beaktas samt att det är av vikt att värna befintliga välfungerande system. Rådsslutsatserna kan bidra till detta.

Regeringen anser att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, inklusive nationella system för arbetsmarknad, socialpolitiska frågor, utbildnings- och skattefrågor fortsatt ska respekteras fullt ut.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med Socialutskottet ägde rum den 19 september 2024.
Socialutskottet informeras den 26 november 2024.

Övriga frågor

18. a) Konferenser anordnade av ordförandeskapet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från ordförandeskapet.

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson
Jakob Forssmed

b) Förhandlingar om ett internationellt avtal om förebyggande av samt beredskap och insatser vid pandemier och om kompletterande ändringar av det internationella hälsoreglementet (2005)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från ordförandeskapet och kommissionen.

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed

Bakgrund:

Det ungerska ordförandeskapet och kommissionen väntas informera om förhandlingar om ett internationellt avtal om förebyggande av samt beredskap och insatser vid pandemier.

Vid WHA77 enades WHO:s medlemsstater om att fortsätta förhandlingarna om ett internationellt avtal om förebyggande av samt beredskap och insatser vid pandemier med målet att nå konsensus vid WHA78 år 2025 eller tidigare, i vilket fall en särskild session av WHA skulle sammankallas under 2024.

c) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram**Vilken typ av behandling förväntas i rådet:**

Information från det inkommande polska ordförandeskapet.

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson

Jakob Forssmed